

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 6/06-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. apríla 2006 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Štefana Ogurčáka prerokoval prijatú sťažnosť P. A., V., zastúpeného advokátom JUDr. I. M., Ž., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 716/98 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 716/98 porušil základné právo P. A., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. P. A. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Žilina p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. P. A. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 8 200 Sk (slovom osemtisícdivsto slovenských korún), ktoré je Okresný súd Žilina p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu advokáta JUDr. I. M., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 11. januára 2006 č. k. I. ÚS 6/06-9 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť P. A., V. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 716/98 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

1. 1. Zo sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľ sa žalobným návrhom, ktorý bol doručený okresnému súdu 3. júla 1998, domáhal rozhodnutia, ktorým by okresný súd uložil odporcovi povinnosť nahradiť stratu na zárobku, ku ktorej malo dôjsť v dôsledku poškodenia zdravia sťažovateľa pri plnení pracovných úloh u odporcu. Sťažovateľ tvrdí, že do podania ústavnej sťažnosti nebolo vo veci právoplatne rozhodnuté napriek tomu, že postup sťažovateľa možno hodnotiť ako aktívny. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, sťažovateľ zastáva názor, že vzhľadom na existenciu právnej úpravy vzťahujúcej sa na dané právne vzťahy nemožno vec hodnotiť ako právne alebo fakticky zložitú. Odporca v priebehu napadnutého konania uskutočnil procesné úkony, ktoré neviedli k odstráneniu právnej neistoty, keďže stav právnej istoty sa dosiahne až právoplatným rozhodnutím súdu, prípadne až vykonaním práva, o ktorom bolo takto rozhodnuté, ak výkon rozhodnutia bol súdom nariadený. Sťažovateľ požaduje priznať mu aj primerané finančné zadost'účinenie, ktoré odôvodňuje absenciou právnej istoty v prejednávanej veci. Uvedená právna neistota

sťažovateľa je zvýraznená jeho nemalými výdajmi v súvislosti s uplatnením práva, samotnou povahou predmetu konania a pretrvávajúcimi prietťahmi v konaní.

1. 2. Vzhľadom na vyššie uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci vydal tento nález:

„Právo sťažovateľa – P. A., V., na prerokovanie veci bez zbytočných prietťahov zaručené podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní pred Okresným súdom v Žiline, č. k.: 18 C 716/98 vo veci žalobného návrhu o náhradu za stratu na zárobku porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky v súlade s čl. 127 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky prikazuje príslušnému súdu s právomocou vo veci žalobného návrhu o náhradu za stratu na zárobku rozhodovať, aby v predmetnej veci konal.

Ústavný súd zároveň v súlade s čl. 127 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v celkovej výške 80.000,- Sk.

Odporca je ďalej povinný uhradiť (...) titulom trov právneho zastúpenia čiastku 5.302,- Sk (...).“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedom JUDr. P. H., listom zo 14. marca 2006 sp. zn. 1 SprS 82/06, ku ktorému bolo pripojené aj vyjadrenie zákonnej sudkyne JUDr. J. M. zo 6. marca 2006, a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 27. marca 2006.

2. 1. Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení najmä uviedol, že:

«(...)Súhlasíme s upustením od ústneho pojednania veci. Máme za to, že zo spisu je možné zhodnotiť priebeh konania. Navrhujeme sťažnosť odmietnuť a nepriznať sťažovateľovi trovy konania.

Vec bola meritórne rozhodnutá 21. 12. 2005 a 22. 2. 2006 odoslaná na odvolací súd. Sťažovateľ v sťažnosti vôbec tieto skutočnosti neuvádza napriek tomu, že sťažnosť je datovaná po rozhodnutí vo veci samej. Na tom je sťažnosť postavená, aj keď formulácia „nebolo právoplatne rozhodnuté“ poskytuje priestor aj pre taký prípad, keď rozhodnutie ešte nie je právoplatné.

Celá sťažnosť je koncipovaná všeobecne s obvyklým výpočtom ustálenej judikatúry a právnych noriem bez uvedenia konkrétnych skutkových a právnych skutočností a záverov. Spisová značka konania je uvedená len v petite a rozhodnutie vo veci samej sa nespomína vôbec.

Akoby poverený pracovník bez poznania konkrétnych súvislostí bol poverený vyplnením šablón na podávanie ústavných sťažností. Za takýchto okolností nemožno sťažnosti vyhovieť, pretože základ sťažnosti je postavený na tom, aby súd konal a rozhodol, ale tak sa už stalo. Ak odvolací súd vec uzavrie, súd už nebude vo veci môcť konať a rozhodnúť okrem doručenia rozhodnutia.

Dodatočné tvrdenia sťažovateľa, resp. korigovanie sťažnosti nemožno akceptovať. O sťažnosti by malo byť možné rozhodnúť buď pozitívne alebo negatívne na základe tam uvedených skutkových tvrdení. Preto je konanie o ústavných sťažnostiach postavené na povinnom zastúpení advokátom, aby boli eliminované akékoľvek laické podania. S neúplnými informáciami, resp. takými ktoré sa tvária ako úplné, len sú zastreté do tzv. obratných právnických formulácií, čo je však nekorektné a zavádzajúce (čiže klamlivé a lživé) však ani nemožno počítať čo i len teoreticky pri súčasnom vyhovení žaloby.

Ústavný súd by mal pri svojom rozhodnutí postihovať nielen postupy odporcu, ale aj nekorektné postupy navrhovateľa pri snahe zhojiť svoje nároky aj inak (neúplnými informáciami), než v samotnom konaní.

Prípadný objektívny fakt priesťahov nemôže byť automaticky dôvod na priznanie nároku, dôležitá nie je väzba medzi priesťahom a výsledkom konania, ale medzi sťažnosťou a jej obsahom a uplatňovaným nárokom.»

Z vyjadrenia zákonnej sudkyne zo 6. marca 2006 vyplýva:

„Zákonnou sudkyňou v uvedenej právnej veci som od 07. 02. 2005. Pri nastúpení do funkcie sudkyne som prebrala senát, v ktorom sa nachádzalo cca 386 živých spisov. V uvedenej právnej veci sa robili úkony v závislosti na ich potrebnosti a v závislosti na stave v senáte. Dňa 21. 12. 2005 bolo rozhodnuté vo veci samej rozsudkom, pričom navrhovateľ sa voči rozsudku odvolal a vec je v súčasnej dobe zaslaná na rozhodnutie o odvolaní od 22. 02. 2006 na Krajský súd v Žiline.“

2. 2. Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu okresného súdu uviedol:

„(...) S poukazom na ust. § 30 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov Vám oznamujeme, že sťažovateľ netrvá na ústnom pojednávaní, t. j. týmto súhlasí, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednania v predmetnej veci, nakoľko od tohto konania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Pokiaľ sa týka časového momentu podania sťažnosti sťažovateľom je potrebné uviesť, že uplatnenie práva sťažovateľa domáhať sa prostredníctvom ústavnej sťažnosti odstránenia zbytočných prietáhov je jeho výlučným, ústavou garantovaným právom a ani Okresnému súdu neprináleží namietat' skutočnosť, kedy sa sťažovateľ tohto práva dovoľá.

Priznanie ústavného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu na organizovanie práce tak, aby sa toto základné právo objektívne realizovalo (II. ÚS 26/95). Z uvedeného je zrejmé, že prvoradou povinnosťou konajúceho sudcu je organizovať procesný postup v súdnom konaní tak, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa navrhovateľ obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa splní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadne svojich práv. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni (II. ÚS 26/95). Vytvorenie ústavne súladného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu, prípadne až vykonaním práva, o ktorom bolo takto rozhodnuté, ak výkon rozhodnutia bol súdom nariadený.

Obsah základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa teda nevyčerpá len rozsahom (procesných) úkonov vykonaných súdom, ktorý je oprávnený o veci rozhodnúť.

Nakoľko vo veci nebolo právoplatne rozhodnuté, stav právnej neistoty teda naďalej trvá a tento je možné odstrániť len právoplatným rozhodnutím súdu príslušným vo veci

konať. Je teda namieste domáhať sa uloženia povinnosti súdu vo veci konať bez zbytočných prietáhov.

Podstatná časť podaného vyjadrenia odporcu zo dňa 14. 03. 2006 nemá s vecou žiadny vecný ani právny súvis a de facto popierajú sťažovateľove ústavné právo. S poukazom na uvedené teda ani nepovažujeme za vhodné sa k týmto tvrdeniam vyjadrovať.

Sťažovateľ súčasne žiada, aby Ústavný súd Slovenskej republiky zaviazal odporcu k náhrade trov právneho zastúpenia a tieto poukázal na účet právneho zástupcu sťažovateľa JUDr. I. M. – advokát, (...) vo výške 8.196,- Sk za 3 úkony právnej pomoci (...).

S poukazom na uvedené považujeme našu ústavnú sťažnosť za dôvodnú a navrhujeme, aby jej Ústavný súd Slovenskej republiky vyhovel v celom rozsahu v zmysle navrhovaného znenia nálezu.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 18 C 716/98:

Dňa 3. júla 1998 podal sťažovateľ na okresnom súde žalobný návrh na „náhradu za stratu na zárobku vo výške 27 310,90 Sk“ proti L. v likvidácii, V. (ďalej len „odporca“). Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 18 C 716/98.

Dňa 8. júla 1998 okresný súd vyzval odporcu, aby sa v lehote 15 dní vyjadril k návrhu.

Dňa 20. júla 1998 sa odporca vyjadril k návrhu.

Dňa 29. júna 1999 predsedníčka senátu nariadila vo veci pojednávanie na 24. september 1999.

Dňa 23. júla 1999 predsedníčka senátu preročila termín pojednávania z 24. septembra 1999 na 29. október 1999 z dôvodu jej nástupu na liečenie.

Dňa 29. októbra 1999 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že účastníci konania mali oznámiť súdu svoje návrhy na doplnenie dokazovania.

Dňa 9. novembra 1999 odporca oznámil súdu mená svedkov, ktorých navrhol vypočuť.

Dňa 19. decembra 2000 právny zástupca sťažovateľa tiež doručil súdu návrh na doplnenie dokazovania.

Dňa 2. januára 2001 okresný súd uznesením uložil odporcovi, aby v lehote 5 dní zložil 5 000 Sk na trovy znaleckého dokazovania.

Dňa 15. januára 2001 bola vec podľa aktuálneho rozvrhu práce pridelená na ďalšie konanie a rozhodovanie do senátu Mgr. F. D.

Dňa 5. marca 2002 sťažovateľ doručil súdu svoj „*návrh otázok pre znalca*“.

Dňa 27. marca 2002 okresný súd uznesením č. k. 18 C 716/98-43 nariadil vo veci znalecké dokazovanie z odboru choroby z povolania a odporcu zaviazal zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania vo výške 7 000 Sk.

Dňa 12. apríla 2002 odporca podal odvolanie proti uzneseniu č. k. 18 C 716/98-43 v časti týkajúcej sa povinnosti zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania.

Dňa 19. apríla 2002 bol spis postúpený Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „*krajský súd*“), aby rozhodol o uvedenom odvolaní odporcu.

Dňa 31. mája 2002 krajský súd uznesením sp. zn. 5 Co 885/02 potvrdil napadnuté uznesenie okresného súdu z 27. marca 2002, ktoré nadobudlo právoplatnosť 28. júna 2002. Spis bol okresnému súdu vrátený 18. júna 2002.

Dňa 9. augusta 2002 odporca zložil preddavok na znalecké dokazovanie.

Dňa 26. augusta 2002 bol spis zaslaný ustanovenej znalkyni.

Dňa 24. septembra 2002 znalkyňa doručila súdu svoj znalecký posudok.

Dňa 1. októbra 2002 okresný súd priznal znalkyni znalečné a vyzval účastníkov konania, aby sa vyjadrili k znaleckému posudku.

Dňa 6. novembra 2003 bolo nariadené pojednávanie na 24. november 2003.

Dňa 12. novembra 2003 sa súdu vrátilo predvolanie adresované právnemu zástupcovi odporcu (na pojednávanie určené na 24. november 2003), pretože komerčný právnik JUDr. J. Š. už odporcu v tom čase nezastupoval.

Dňa 20. novembra 2003 právny zástupca sťažovateľa ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní, ktoré bolo nariadené na 24. november 2003.

Dňa 24. novembra 2003 bolo pojednávanie odročené na 12. december 2003 s tým, že právny zástupca sťažovateľa bude opätovne predvolaný.

Dňa 12. decembra 2003 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že sťažovateľ bude vyzvaný, aby „špecifikoval uplatnený nárok na náhradu škody“.

Dňa 7. januára 2004 okresný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa, aby do 15. januára 2004 odstránil nedostatky návrhu.

Dňa 13. januára 2004 sťažovateľ doručil súdu upravený žalobný petit návrhu.

Dňa 15. januára 2004 súd uznesením č. k. 18 C 716/98-102, ktoré nadobudlo právoplatnosť 7. februára 2004, zastavil konanie v časti o zaplatenie náhrady straty na zárobku vo výške 720,50 Sk.

Dňa 20. januára 2004 súd vyzval odporcu, aby sa v lehote 15 dní vyjadril k upravenému petitu návrhu.

Dňa 10. februára 2004 odporca doručil súdu svoje vyjadrenie k upravenému petitu návrhu.

Dňa 11. mája 2005 bolo nariadené pojednávanie na 7. jún 2005.

Dňa 19. mája 2005 právny zástupca sťažovateľa ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní, ktoré bolo nariadené na 7. jún 2005, a požiadal o odročenie tohto pojednávania.

Dňa 23. mája 2005 sudkyňa upovedomila účastníkov konania o odročení pojednávania na 28. jún 2005.

Dňa 28. júna 2005 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že súd poskytne právnym zástupcom účastníkov konania lehotu jedného mesiaca na prípadné návrhy na doplnenie dokazovania.

Dňa 14. novembra 2005 bolo nariadené pojednávanie na 21. december 2005.

Dňa 21. decembra 2005 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, ktorým súd návrh zamietol.

Dňa 9. februára 2006 sťažovateľ podal odvolanie proti uvedenému rozsudku.

Dňa 28. februára 2006 okresný súd doručil spis krajskému súdu, aby rozhodol o odvolaní sťažovateľa.

Dňa 20. marca 2006 krajský súd vyzval odporcu, aby sa v lehote 10 dní vyjadril k odvolaniu.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná (...).

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní o „náhradu za stratu na zárobku vo výške 27 310,90 Sk“ vedenom pod sp. zn. 18 C 716/98, v ktorom sťažovateľ vystupuje ako žalobca, dochádza k porušovaniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka napadnutého konania podľa názoru ústavného súdu nebola závislá od zložitosti veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu závažnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prieťahom, teda doterajšia dĺžka napadnutého konania nebola vyvolaná správaním sťažovateľa.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a konštatuje, že okresný súd bol v predmetnej veci bez akýchkoľvek dôvodov nečinný v období od 20. júla 1998 do 29. júna 1999 (jedenásť mesiacov), od 2. januára 2001 do 27. marca 2002 (štrnásť

mesiacov) a od 10. februára 2004 do 11. mája 2005 (pätnásť mesiacov). Okresný súd teda počas najmenej troch rokov a štyroch mesiacov vo veci nevykonal žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ počas napadnutého súdneho konania nachádzal, čo je základným účelom práva zaručeného v citovaných článkoch ústavy a dohovoru (pozri napr. I. ÚS 41/02). K priet'ahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu súdu. Poznámku zákonnej sudkyne, že *„pri nastúpení do funkcie sudkyne som prebrala senát, v ktorom sa nachádzalo cca 386 živých spisov. V uvedenej právnej veci sa robili úkony v závislosti na ich potrebnosti a v závislosti na stave v senáte“*, nebolo možné akceptovať. V tejto súvislosti ústavný súd opakovane zdôraznil, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nemožno prihliadnuť na skutočnosti označované ako objektívne vo vyjadrení konajúcej sudkyne. V tejto súvislosti ústavný súd už uviedol, že ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote. Skutočnosť, že sťažovateľ vo svojej sťažnosti neuviedol, že vec bola na okresnom súde už skončená rozsudkom pred podaním tejto sťažnosti, je síce zo strany právneho zástupcu sťažovateľa *„nekorektné“*, ako to uviedol predseda okresného súdu, z hľadiska označeného článku ústavy a dohovoru je však táto skutočnosť bez relevancie práve vzhľadom na to, že prvostupňové rozhodnutie ešte nenadobudlo právoplatnosť a od vyhlásenia tohto rozhodnutia (kedy sa sťažovateľ mohol najneskôr dozvedieť o *„inom zásahu“*) ešte neuplynula lehota ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 1.

4. Vzhľadom na to, že 21. decembra 2005 bol v predmetnej veci na okresnom súde vyhlásený rozsudok, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 80 000 Sk, ktoré odôvodnil aj tým, že „vo veci nebolo právoplatne rozhodnuté, stav právnej neistoty teda naďalej trvá“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, ako aj vzhľadom na to, že okresný súd už vo veci rozhodol, a na význam sporu pre sťažovateľa, teda aj na povahu veci, považuje za primerané vo výške 40 000 Sk.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 3.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia za tri úkony právnej služby (prípravu a prevzatie zastúpenia a podanie sťažnosti 29. decembra 2005 a podanie písomného stanoviska k vyjadreniu okresného súdu 27. marca 2006). Za dva úkony vykonané v roku 2005 patrí odmena v sume dvakrát po 2 501 Sk a dvakrát režijný paušál po 150 Sk v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Za jeden úkon, ktorý bol vykonaný v roku 2006, patrí odmena v sume 2 730 Sk a k tomu režijný paušál v sume 164 Sk v zmysle citovanej vyhlášky. Celkové trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú preto zaokrúhlene sumu 8 200 Sk.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené pod bodom 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. apríla 2006